

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МИКОЛАЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ В. О. СУХОМЛИНСЬКОГО**

Факультет педагогічної та соціальної освіти
Кафедра соціальної педагогіки та соціальної роботи

Проректор із науково-педагогічної роботи
Кузнецова О. А.

**ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
РЕАБІЛІТАЦІЙНА ПЕДАГОГІКА**
Ступінь бакалавра
Галузь знань: 23 Соціальна робота
231 Соціальна робота
Освітньо-професійна програма Соціальна робота

Програму розроблено та внесено: Миколаївський національний університет імені В. О. Сухомлинського

РОЗРОБНИК ПРОГРАМИ: Вдовиченко Раїса Петрівна, доцент кафедри педагогіки та інклюзивної освіти, кандидат педагогічних наук, доцент.

РЕЦЕНЗЕНТИ: _____ ШАРАТА Н.Г., доктор пед. наук, доцент, проректор з науково-педагогічної і виховної роботи та підвищення кваліфікації Миколаївського національного аграрного університету

Програму схвалено на засіданні кафедри педагогіки та інклюзивної освіти
Протокол від « 26 » серпня 2020 року № 1

Завідувач кафедри педагогіки та інклюзивної освіти _____ (А.І. Яблонський)

Програму погоджено навчально-методичною комісією факультету педагогічної та соціальної освіти

Протокол від « 26 » серпня 2020 року № 1

Голова навчально-методичної комісії _____ (Т.М. Степанова)

Програму погоджено навчально-методичною комісією університету

Протокол від « 27 » серпня 2020 року № 11

Голова навчально-методичної комісії університету _____ (О.А. Кузнецова)

Анотація

Передумови для вивчення дисципліни: навчальна дисципліна «Реабілітаційна педагогіка» є нормативною дисципліною для підготовки фахівців освітньо-кваліфікаційного рівня бакалавр, її засвоєння є підґрунтям для формування основ професійної компетентності – в різних інституційних умовах - технологій реабілітаційної педагогіки для різних категорій осіб зі специфічними соціальними потребами та проблемами. Даний науково-педагогічний напрям спрямовує основні зусилля на допомогу дітям у складних життєвих обставинах розвитку і сприяє стабілізації їх повноцінного функціонування.

Реабілітаційна педагогіка як наука. Феномен реабілітаційної педагогіки. Зародження і розвиток реабілітаційних ідей в педагогічній теорії і практиці. Основні етапи формування теоретичних основ педагогічної реабілітації. Реабілітаційна педагогіка – це комплексна, багаторівнева, етапна, динамічна система взаємопов'язаних дій, спрямованих на відновлення людини у правах, статусі, здоров'ї, дієздатності. Засоби та функції реабілітаційної педагогіки. Основні якісні характеристики педагогічно-реабілітаційної діяльності. Мультидисциплінарний характер лікувальної педагогіки як інтегральної освітньої реабілітаційної технології. Побудова корекційно-реабілітаційного простору як системи. Освітнє середовище як основа формування навчальних умінь, пізнавальної мотивації, навичок саморегуляції. Монтесорі-терапія у поєднанні з іншими терапевтичними методами. Кондуктивна педагогіка А.Петью. Принципи антропософії Рудольфа Штайнера. Значення Вальдорфських шкіл для освітніх закладів з інклюзивною формою навчання. Корекційно-педагогічні терапевтичні технології: арттерапія, казкотерапія, музикотерапія, ігротерапія, анімаційна терапія. Роль сім'ї, громадських організацій у формуванні реабілітаційного простору.

Ключові слова: діти з особливими потребами, реабілітаційна педагогіка, педагогічна реабілітація, освітнє середовище, реабілітаційний простір, реабілітаційні технології.

Abstract.

Prerequisites for studying the discipline: the discipline "Rehabilitation Pedagogy" is a normative discipline for training specialists of educational qualification level bachelor, its mastering is the basis for forming the foundations of professional competence - in different institutional conditions - technologies of rehabilitation pedagogy for different categories of people with specific social needs and problems. This scientific and pedagogical direction directs the main efforts to help children in difficult life circumstances of development and contributes to the stabilization of their full functioning.

Rehabilitation pedagogy as a science. The phenomenon of rehabilitation pedagogy. Origin and development of rehabilitation ideas in pedagogical theory and practice. The main stages of formation of theoretical bases of pedagogical rehabilitation. Rehabilitation pedagogy is a complex, multilevel, staged, dynamic system of interconnected actions aimed at restoring a person's rights, status, health, and ability to work. Means and functions of rehabilitation pedagogy. The main qualitative characteristics of pedagogical and rehabilitation activities. Multidisciplinary nature of medical pedagogy as an integrated educational rehabilitation technology. Construction of correctional and rehabilitation space as a system. Educational environment as a basis for the formation of learning skills, cognitive motivation, self-regulation skills. Montessori therapy in combination with other therapeutic methods. Conductive pedagogy A. Petyo. Principles of Rudolf Steiner's anthroposophy. The value of Waldorf schools for educational institutions with inclusive education. Correctional and pedagogical therapeutic technologies: art therapy, fairy tale therapy, music therapy, game therapy, animation therapy. The role of the family, public organizations in the formation of the rehabilitation space.

Key words: children with special needs, rehabilitation pedagogy, pedagogical rehabilitation, educational environment, rehabilitation space, rehabilitation technologies.

ВСТУП

Програма вивчення навчальної дисципліни «Реабілітаційна педагогіка» складена Вдовиченко Р.П. відповідно до освітньо-професійної програми підготовки бакалаврів спеціальності 231 Соціальна робота за освітньою програмою: Соціальна робота.

Предмет вивчення навчальної дисципліни є сучасні концепції реабілітаційної педагогіки та інтегральні реабілітаційні технології.

Міждисциплінарні зв'язки: програма змістовно взаємопов'язана з дисциплінами Психологія, Філософія, «Соціальна педагогіка», «Технології роботи з різними групами клієнтів», «Практикум з соціальної роботи», «Теорія і технології соціальної роботи» та багатьма іншими дисциплінами.

1. Мета та завдання навчальної дисципліни та очікувані результати

1.1. **Метою** викладання навчальної дисципліни «Реабілітаційна педагогіка» є формування у студентів базових системних знань про сучасні реабілітаційні концепції та інтегральні реабілітаційні технології, що забезпечують науковий підхід до педагогічної діяльності, з метою реалізації корекційно-реабілітаційних програм відповідно до вимог державних стандартів.

1.2. Основними **завданнями** вивчення дисципліни є: засвоєння студентами теоретичних основ сучасних реабілітаційних концепцій та інтегральних реабілітаційних технологій; ознайомлення з принципами організації корекційно-реабілітаційного простору та принципами взаємодії педагога (терапевта) та дитини в ньому; формування практичних навичок корекційної роботи засобами інтегральних реабілітаційних технологій.

Очікувані результати навчання:

ПР 1. Здійснювати пошук, аналіз і синтез інформації з різних джерел для розв'язування професійних і встановлювати причинно-наслідкові зв'язки між соціальними подіями та явищами.

ПР 3. Ідентифікувати, формулювати і розв'язувати завдання у сфері соціальної роботи, інтегрувати теоретичні знання та практичний досвід.

ПР 5. Теоретично аргументувати шляхи подолання проблем та складних життєвих обставин, обирати ефективні методи їх вирішення, передбачати наслідки.

ПР 10. Аналізувати соціально-психологічні процеси в малих та великих групах.

ПР11. Використовувати методи профілактики для запобігання можливих відхилень у психічному розвитку, порушень поведінки, міжособистісних стосунків, для розв'язання конфліктів, попередження соціальних ризиків та складних життєвих обставин.

ПР 14. Самостійно визначати ті обставини, у з'ясуванні яких потрібна соціальна допомога.

ПР 17. Встановлювати та підтримувати взаємини з клієнтами на підґрунті взаємної довіри та відповідно до етичних принципів і стандартів соціальної роботи, надавати їм психологічну підтримку й наснажувати клієнтів.

ПР 19. Виявляти сильні сторони та залучати особистісні ресурси клієнтів, ресурси соціальної групи і громади для розв'язання їх проблем, виходу із складних життєвих обставин.

ПР 21. Демонструвати толерантну поведінку, виявляти повагу до культурних, релігійних, етнічних відмінностей, розрізняти вплив стереотипів та упереджень.

ПР 23. Конструювати процес та результат соціальної роботи в межах поставлених завдань, використовувати кількісні та якісні показники, коригувати план роботи відповідно до результатів оцінки.

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студент оволодіває такими *компетентностями*:

I. Загальні компетентності:

- ЗК 1. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського суспільства.
- ЗК 3. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
- ЗК 4. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
- ЗК 6. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.
- ЗК 7. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.
- ЗК 10. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.
- ЗК 11. Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.
- ЗК 15. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.

II. Фахові компетентності:

- ФК 1. Знання і розуміння сутності, значення і видів соціальної роботи та основних її напрямів (психологічного, соціально-педагогічного, юридичного, економічного, медичного).
- ФК 2. Здатність прогнозувати перебіг різних процесів.
- ФК3. Знання і розуміння нормативно-правової бази стосовно соціальної роботи та соціального забезпечення.
- ФК 6. Знання і розуміння організації та функціонування системи соціального захисту і соціальних служб.
- ФК 9. Здатність оцінювати соціальні проблеми, потреби, особливості та ресурси клієнтів.
- ФК10.Здатність розробляти шляхи подолання соціальних проблем і знаходити ефективні методи їх вирішення.
- ФК 11. Здатність до надання допомоги та підтримки клієнтам із врахуванням їх індивідуальних потреб, вікових відмінностей, гендерних, етнічних та інших особливостей.
- ФК 15. Здатність взаємодіяти з клієнтами, представниками різних професійних груп та громад.
- ФК 16. Здатність дотримуватися етичних принципів та стандартів соціальної роботи.
- ФК 18. Здатність до генерування нових ідей та креативності у професійній сфері.

2. Інформаційний обсяг навчальної дисципліни.

Програма навчальної дисципліни складається з чотирьох кредитів:

Кредит 1. Реабілітаційна педагогіка як наука

Тема 1. Реабілітаційна педагогіка як наука: предмет, методологічна основа.

Тема 1 Реабілітаційна педагогіка як наука. Феномен реабілітаційної педагогіки. Реабілітаційна педагогіка як наука: предмет, методологічна основа. Історія реабілітаційно-педагогічної думки і практики. Взаємозв'язок реабілітаційної і корекційної педагогіки. Місце реабілітаційної педагогіки серед наук антропологічного циклу. Зміст реабілітаційної педагогіки. Становлення реабілітаційної педагогіки Зародження і розвиток реабілітаційних ідей в педагогічній теорії і практиці. Основні етапи формування теоретичних основ педагогічної реабілітації. Значення ідей класиків вітчизняної педагогіки і психології для становлення теорії і практики педагогічної реабілітації. Ідеї Л.С. Виготського, С.Т. Шацького, П.П. Блонського, А.С. Макаренка про створення системи соціального виховання. Досвід практичної діяльності з педагогічної реабілітації «важких» дітей і підлітків у 20 - 30 -х роках ХХ століття. Розвиток ідей про соціальне виховання представниками сучасних наукових шкіл. Створення реабілітаційних установ нового типу.

Тема 2. Мета та завдання реабілітаційної педагогіки.

Мета та завдання реабілітаційної педагогіки. Об'єкт та суб'єкт реабілітаційної педагогіки. Реабілітаційна педагогіка – це комплексна, багаторівнева, етапна, динамічна

система взаємопов'язаних дій, спрямованих на відновлення людини у правах, статусі, здоров'ї, дієздатності. Засоби реабілітаційної педагогіки. Функції реабілітаційної педагогіки. Предмет реабілітаційної педагогіки як науки, її теоретична основа. Методи реабілітаційної педагогіки. Вимоги до знань та вмінь корекційних педагогів стосовно педагогічної реабілітації.

Тема 3. Нормативно-правове забезпечення реабілітаційної педагогіки.

Поняття реабілітації. Цілі і завдання реабілітації. Функції. Види. Форми. Методи реабілітації. Реабілітація як процес. Реабілітація як результат. Категоріальний простір соціально - педагогічної реабілітації: адаптація, індекс розвитку людського потенціалу, базові показники, що визначають індекс розвитку людського потенціалу (потреби, здібності, можливості). Поняття інвалідності. Поняття обмеження життєдіяльності та можливостей людини. Індикатори обмеження можливостей (втрата самообслуговування, здатності орієнтуватися, пересуватися, спілкуватися, працювати, здійснювати самоконтроль). Реабілітаційний потенціал, фази процесу реабілітації (усунування загрози, профілактика ускладнень, компенсація втрачених або порушених функцій). Принципи реабілітації: диференційованість, послідовність, комплексність, адресність. Цільові групи соціально-реабілітаційної діяльності. Соціально-реабілітаційний простір. Концепція розвитку потенціалу. Історія формування сучасних правових основ реабілітаційної діяльності. Ідея рівності всіх людей на Землі як юридична норма. Джерела права соціальної реабілітації. Поняття і класифікація джерел права соціальної реабілітації; міжнародно-правові акти (Загальна декларація прав людини 1948 р., Декларація прав дитини 1959 р., Декларація прав інвалідів 1975 р., Конвенція про права дитини 1989 р., Міжнародний план дій з проблем старіння 1982 р. і ін. Стандартні правила забезпечення рівних можливостей інвалідів (Резолюція Генеральної Асамблеї ООН 48/49), міжнародні договори України. Конституція України про соціальну реабілітацію громадян. Закони у сфері соціальної реабілітації («Про соціальний захист інвалідів», «Про освіту», «Про основи соціального обслуговування населення», "Про соціальну реабілітацію в Україні", "Про соціальні послуги", "Про державні соціальні стандарти та державні соціальні гарантії", постанова Кабінету Міністрів України від 8 грудня 2006 р. N 1686 "Про затвердження державної типової програми реабілітації інвалідів".

Кредит 2. Теоретичні основи реабілітації

Тема 4. Сутність, рушійні сили, механізми соціально - педагогічної реабілітації.

Теоретичні основи реабілітації Соціально реабілітація як процес. Соціально-педагогічна реабілітація як напрям соціальної реабілітації. Людина як суб'єкт соціально - педагогічної реабілітації. Соціально-педагогічна реабілітація як один з напрямків соціальної реабілітації визначається двома характеристиками: процесуальністю і антропологічністю. Соціально-педагогічна реабілітація як цілісний органічний і динамічний процес. Антропологічна концепція реабілітації, суть якої полягає в розвитку, відновленні, забезпеченні соціальності буття людини. У центрі реабілітації - цінність людини. Сутність, рушійні сили, механізми соціально - педагогічної реабілітації. Комплексний характер соціально - педагогічної реабілітації.

Тема 5. Комплексний характер соціально - педагогічної реабілітації.

Поняття, завдання, критерії та етапи проведення професійної реабілітації. Діяльнісний підхід у педагогічній реабілітації. Поняття «педагогічно-реабілітаційна діяльність». Основні якісні характеристики педагогічно-реабілітаційної діяльності (цілеспрямованість, опосередкованість, суб'єктивність, інтенсивність, динамічність, ефективність). Порівняння педагогічно - реабілітаційної та педагогічної діяльності.

Кредит 3. Принципи організації професійної реабілітації

Тема 6. Принципи реабілітації: ранній початок, безперервність, етапність, комплексність. Зміст і суть основних принципів реабілітації на різних етапах реабілітаційного процесу. Клініко-реабілітаційні групи. Наукові концепції соціалізації та адаптації особистості. Педагогіка соціального становлення особистості. Роль особистості в соціальному самовдосконаленні.

Тема 7. Мультидисциплінарний характер реабілітаційної педагогіки

Мультидисциплінарний характер лікувальної педагогіки як інтегральної освітньої реабілітаційної технології. Побудова корекційно-реабілітаційного простору як системи. Освітнє середовище як основа формування навчальних умінь, пізнавальної мотивації, навичок саморегуляції. Монтесорі-терапія у поєднанні з іншими терапевтичними методами. Кондуктивна педагогіка А.Петьо. Принципи антропософії Рудольфа Штайнера. Значення Вальдорфських шкіл для освітніх закладів з інклюзивною формою навчання. Корекційно-педагогічні терапевтичні технології: арттерапія, казкотерапія, музикотерапія, ігротерапія, анімаційна терапія.

Кредит 4. Роль сім'ї в реабілітації інваліда

Тема 8. Педагогічні основи реабілітації

Проблема підготовленості суспільства до виховання та реабілітації дітей з обмеженими можливостями. Гомогенні і гетерогенні мікросоціальні середовища розвитку, їх порівняльні можливості в реабілітації. Основні напрями соціально-педагогічної реабілітації дітей з обмеженими можливостями: формування вмінь і навичок побутової адаптації, в розширенні соціального середовища. Виховання моральних звичок, орієнтованих на проявлення турботи про близьких, догляду за кімнатними рослинами і домашніми тваринами. Емоційний розвиток за допомогою сприйняття художніх образів, музичних творів, включення у творчу художню діяльність спільно з батьками, виховання любові до природи. Ігрова діяльність (М. Монтесорі, Ф. Фребель), маніпулятивно-конструктивна, вербальна, соціально-рольова, пізнавальна роль в іграх дітей. Трудова діяльність (ручна праця - столярні, гончарні роботи, народні ремесла, шиття і вишивання; сільськогосподарна і колективна праця).

Тема 9. Реабілітаційний простір.

Реабілітаційний простір. Сутність поняття «реабілітаційний простір». Освітнє середовище як основа формування навчальних умінь, пізнавальної мотивації, навичок саморегуляції. Обґрунтування необхідності використання системного підходу до його дослідження. Чотири рівня організації реабілітаційного простору: мікро- (підсистеми всередині сім'ї), мезо- (індивіди та установи), екзо- (ЗМІ та соціополітика) і макрорівень (економіка, культура). Характеристики реабілітаційного простору на різних рівнях його організації. Сутність поняття «реабілітаційне середовище». Зв'язок понять «реабілітаційний простір» і «реабілітаційне середовище». Роль різних соціальних інститутів у формуванні реабілітаційного простору.

Тема 10. Громадські організації в реабілітації інвалідів. Роль сім'ї в реабілітації інваліда.

Роль громадських організацій у формуванні реабілітаційного простору. Вплив ЗМІ на формування аттітюдів до нетипових людей. Роль системи соціального забезпечення у формуванні реабілітаційного простору. Облік етнічних та конфесійних цінностей при організації реабілітаційного середовища. Вплив політичної атмосфери регіону і країни в цілому на формування реабілітаційного простору. Принципи формування реабілітаційних програм на рівні громадських організацій. Підготовка кадрів для реабілітаційних центрів.

Види реабілітаційної допомоги, наданої громадськими організаціями. Типи реабілітаційних установ.

Вплив сім'ї на посилювання дезадаптації інваліда. Принципи навчання членів сім'ї правильним відносинам з інвалідом в реабілітації та побутових умовах. Роль членів сім'ї. Поняття «соціальне середовище», «макро-, мікросередовище», «соціально - психологічне середовище». Структура соціального середовища. Неприятливі фактори екологічного, предметного та соціального середовища та їх вплив на ефективність реабілітації.

3. Рекомендована література:

Базова:

1. Гордеева И.М. Реабилитационная педагогика.- М., 2005.- С. 11-22
2. Дмитерко-Карабин Х.М., Королик Н.В. Психологічна допомога тривожній дитині: теорія, діагностика, корекція.- Навчально-методичний посібник.-Івано-Франківськ: Гостинець, 2007.-192 с.
3. Основы коррекционной педагогики: Учеб пособие для студ. высш. пед. учеб. 11 заведений /А.Д.Гонеев,Н.И.Лифинцева,Н.В.Ялпаева; Под ред. В.А.Сластенина.-М.: Издательский центр «Академия»,1999.-280 с.
4. Психологічне забезпечення психічного і фізичного здоров'я /Навчальний посібник М.С.Корольчук, В.М.Крайнюк, А.Ф.Косенко, Т.І.Кочергін.- К.:Фірма «ІНКОС», 2002.-272 с.
5. Социально-педагогическая поддержка детей группы риска: Учеб. пособие для студ. высш. пед. учеб. заведений / Олиференко Л.Я. Шульга Т.И., Дементьева И.Ф.- М.: Издательский центр «Академия»,2002.-256 с.
6. Закон України "Про реабілітацію інвалідів в Україні" / www.rada.gov.ua.
7. Гордеева И.М. Реабилитационная педагогика.- М., 2005.- С. 11-22
8. Дмитерко-Карабин Х.М., Королик Н.В. Психологічна допомога тривожній дитині: теорія, діагностика, корекція.- Навчально-методичний посібник.- Івано-Франківськ: Гостинець, 2007.-192 с.
9. Основы коррекционной педагогики: Учебн. пособие для студ. высш. пед. учеб. заведений /А.Д.Гонеев, Н.И.Лифинцева, Н.В.Ялпаева; Под ред. В.А.Сластенина.-М.: Издательский центр «Академия»,1999.-280 с.
10. Психологічне забезпечення психічного і фізичного здоров'я /Навчальний посібник М.С.Корольчук, В.М.Крайнюк, А.Ф.Косенко, Т.І.Кочергін.- К.:Фірма «ІНКОС», 2002.-272 с.
11. Социально-педагогическая поддержка детей группы риска: Учеб. пособие для студ. высш. пед. учеб. заведений / Олиференко Л.Я. Шульга Т.И., Дементьева И.Ф.- М.: Издательский центр «Академия»,2002.-256 с.
12. Закон України "Про реабілітацію інвалідів в Україні" / www.rada.gov.ua.

Допоміжна

1. Вступ до абілітації та реабілітації дітей з обмеженнями життєдіяльності: [навчально-методичний посібник] / Л.Б. Люндквіст, В.В. Бурлака, А.Г. Шевцов [та ін.]. – К.: Герб, 2007. – 288 с.
2. Воронова О.П. Социально-медицинская реабилитация инвалидов / О. П. Воронов // Социальная работа. – 2009. –N 1.
3. Положення про індивідуальну програму реабілітації інваліда, порядок її фінансування та реалізації затверджується Кабінетом Міністрів України. (Розділ V.; Ст. 23; Закону України "Про реабілітацію інвалідів в Україні" (№ 2961-IV від 06.10.2005 р.).
4. Реабілітація інвалідів в Україні (Збірник нормативно-правових документів відповідно до Закону України "Про реабілітацію інвалідів в Україні") // Упорядники Н. Скрипка, В. Масленнікова та ін. — Київ: 2007. — 178 с. Сідельнік Л.Л. Стандарти соціальних

послуг. Збірка проектів документів. К.: Український фонд соціальних інвестицій, 2007.– 175 с.

5. Вернер Д. и др. Реабилитация детей-инвалидов. М. – 1995.
6. Воронова О.П. Социально-медицинская реабилитация инвалидов / О. П. Воронов // Социальная работа. – 2009. – N 1.
7. Смычѐк В.Б. Медико-социальная экспертиза и реабилитация / В.Б. Смычѐк, Г.Я. Хулуп, В.К. Милькаманович. – Мн.:Юнипак, 2005. – 420 с.
8. Фабро І. Актуалізація ідей реабілітаційної педагогіки в загальноосвітніх навчальних закладах // І. Фабро // Науково-практичний освітньо-популярний часопис – Полтава : ПОІППО, 2008. – 108 с.
9. Шпак В.П. Реабілітаційна педагогіка: Навчальний посібник. — Полтава: АСМІ, 2006, — 328 с.

Інформаційні ресурси

1. INCORE International Conflict Research [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.incore.ulst.ac.uk/>
2. Режим доступу: http://www.al24.ru/wpcontent/uploads/2015/01/%D1%81%D0%BC%D1%96_1.pdf Шевцов А. Г. Класифікаційно-системологічний підхід до понятійнотермінологічного апарату корекційно-реабілітаційної діяльності. Збірник наукових праць Кам'янець-Подільського державного університету. Випуск 8 заредакцією О. В. Гаврилова. – К-Подільський. ПП Мошинський В. С. , 2008. – 476с.

4. Форма підсумкового контролю успішності навчання:
іспит (1 семестр).

5. Засоби діагностики успішності навчання:
Поточне оцінювання, тести проміжного контролю, оцінювання завдань самостійної та індивідуальної роботи.
Підготовка і виступи з індивідуальними науково-дослідними завданнями.
Підготовка та захист проектів і презентації.
Контрольна робота.

